

Talousguru 2023 – alkukilpailun tehtävät 11.1.2023

1. Termiselitys, 10 p.

- Stagflaatio (2 p.)
- Kannustinloukku (2 p.)
- Pörssisähkö (2 p.)
- Pyramidihuijaus (2 p.)
- Päästökauppajärjestelmä (2 p.)

2. Laskutehtävä inflaatiosta, 8 p.

Ohessa on kuvattu kahden eri kotitalouden kulutuskoria ja kulutuksen euromääräistä suuruutta. Taulukosta näkyy, että inflaatio koettelee kumpaakin kotitaloutta eri tavoin.

Laske, paljonko kotitalouksien kulut nousevat euromääräisesti.

Kummanko kotitalouden ostovoima näiden tuotteiden osalta on inflaation jälkeen parempi, kun tulot pysyvät ennallaan? Laske myös kummankin kotitalouden inflaatiovauhdit yhden desimaalin tarkkuudella.

Laskut on merkittävä näkyviin samalla tavoin kuin matematiikan kokeissa.

kulut (euroa) / kk	Alli Appelsiini	Olli Omena	Hintojen vuosimuutos, %
elintarvikkeet	300	260	10
sähkö	70	10	40
liikenne	230	330	20
Yhteensä	600	600	

3. Virtuaalivaluutat, 8 p.

Vastaa tiiviisti kaikkiin kolmeen kysymykseen.

Bitcoin on tunnetuin salausalgoritmia eli kryptausta hyödyntävä virtuaalivaluutta.

a) Mitä tällaiset virtuaalivaluutat ovat? (2 p.)

b) Mihin tällaisia virtuaalivaluuttoja käytetään? (2 p.)

c) Miksi virtuaalivaluuttoihin liittyy tavallista valuuttaa enemmän riskejä? Mainitse neljä syytä. (4 p.)

4. Pitkä essee, 30 p.

Taloussympäristömme muuttuu ajassa. Alla on ote Arttu Wiskarin *Rivariunelmii* –kappaleesta, jossa kuvataan Wiskarin näkemystä 2020-luvun taloussympäristöstä. Alla on myös kuvaaja bruttokansantuotteen, työ- ja asuntomarkkinoiden ja varallisuuden kehityksestä.

Kirjoita aineistoa hyödyntäen essee, jossa pohdit, millä tavoin 2020-luvun taloussympäristö poikkeaa edellisen sukupolven kokemuksesta, joka siirtyi työelämään 1990-luvun laman jälkeen. Saako *Rivariunelmii*-kappaleen esittämä näkemys tukea talouskuvaajista?

Tarkastele eroja aikakausien välillä pohtien muutosten mukanaan tuomia taloudellisia haasteita ja mahdollisuuksia.

Esseen maksimipistemäärä on 30 p. Täysiin pisteisiin on hyödynnettävä aineistoa täysimääräisesti.

Rivariunelmii

Meil on tääl luukku ja suhde onnellinen
Mut jotain puuttuu, nää ajat kuiskivat sen
Mammonaa ja vatsalihaksia pitäs olla
Ja mulla hajoilee vaan polla etäluennolla
Hiljennän haaveet, on liian aikaista
Ei tutkinnollakaa oo kellään varmuutta työpaikasta
Mä olen Malediivit, hädin tuskin pinnalla
Jälleen ihmettelen, että oot mun rinnalla

Kahvitunnilla, kun pistän silmät kii, silmät kii
Pyörittelen mielessä rivariunelmii, unelmii
Nukahdan, nään unii noista naisten lehtien asunnoista
Unohdan et ajat nää ei oo lihavii, lihavii

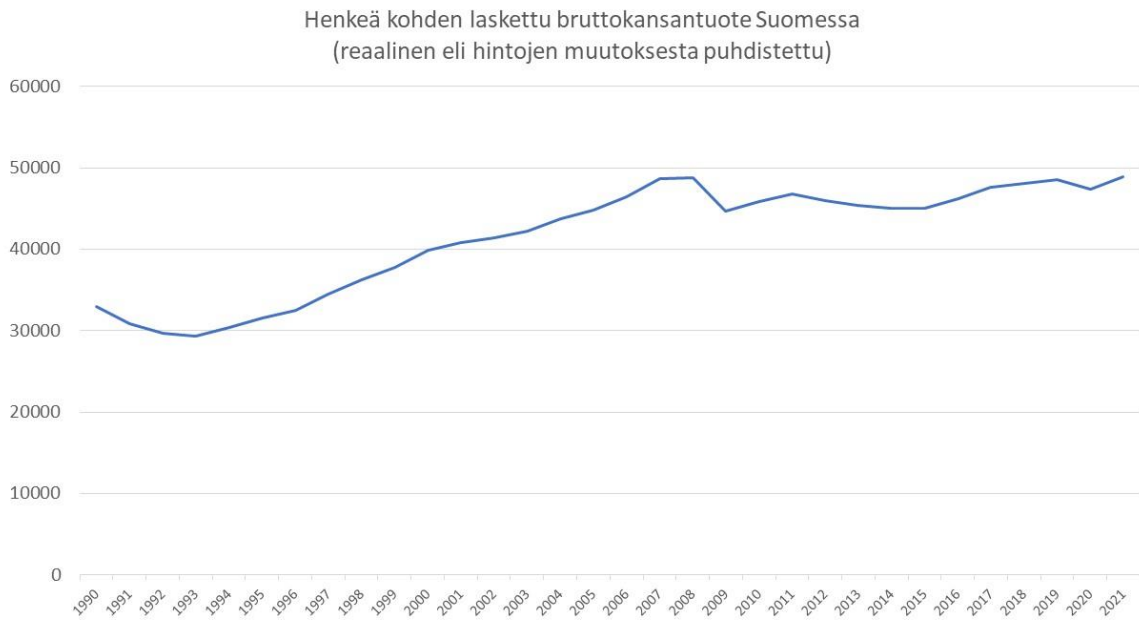
Unelmii, saanko koskaan niitä kii?
Rivariunelmii
Niitä saanko kii?

--

Haluun kerrankin lomalle lähtee
Hostelleista viiteen tähteen
Hyväpalkkasen duunin, en pätkätöit
En stressii, vaan nukkuu öit
Haluun kaiken tänään, en huomenna
Haluun pärjää ennen ku kuolen
Näitä porukat tuskin pohti ku ysäril nousi keskiluokkaa kohti

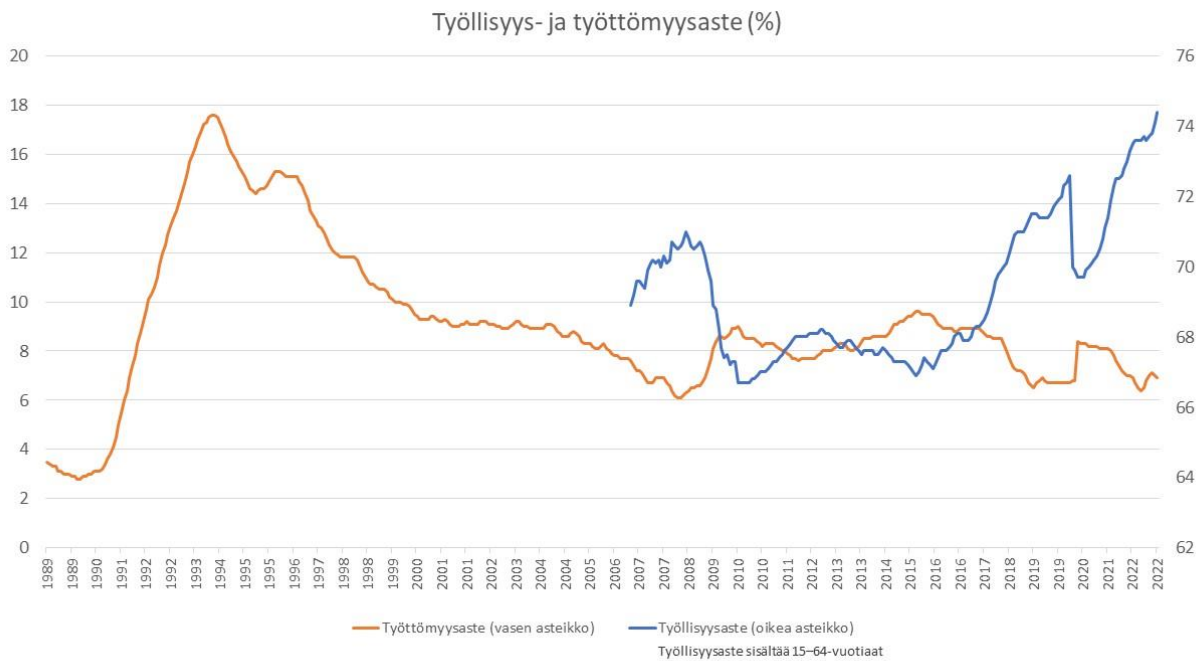
-Arttu Wiskari

Kuva 1

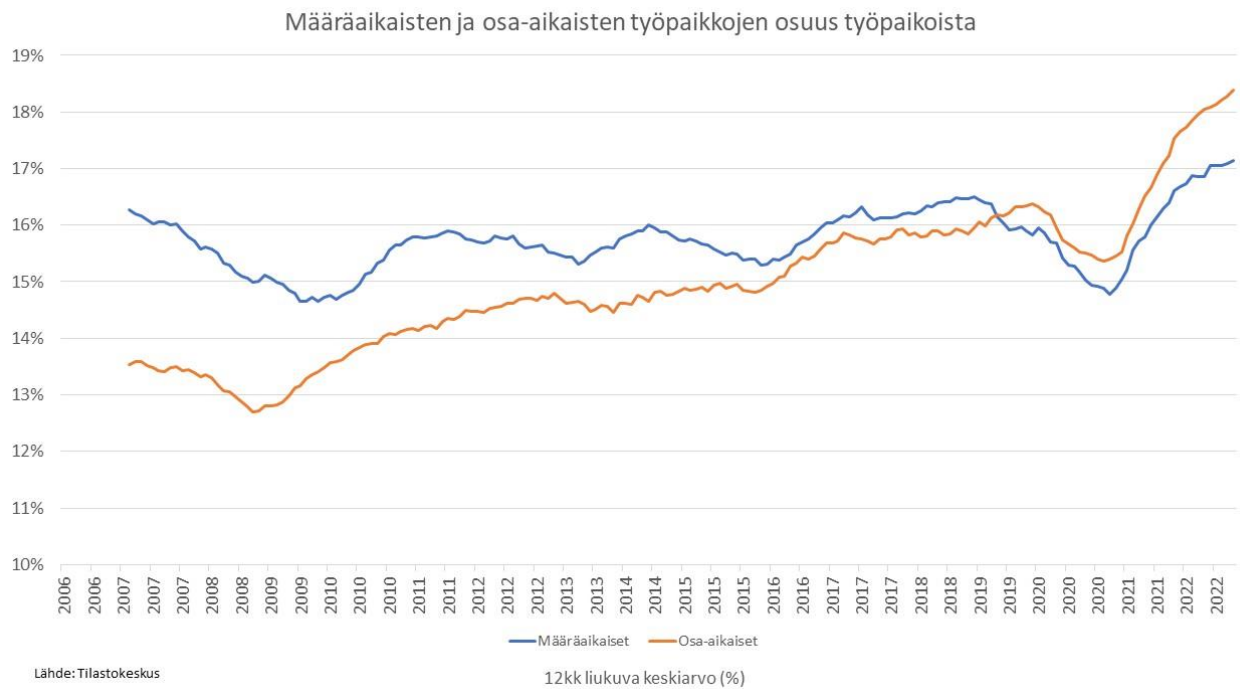
Lähde: Maailmanpankki

Kuva 2

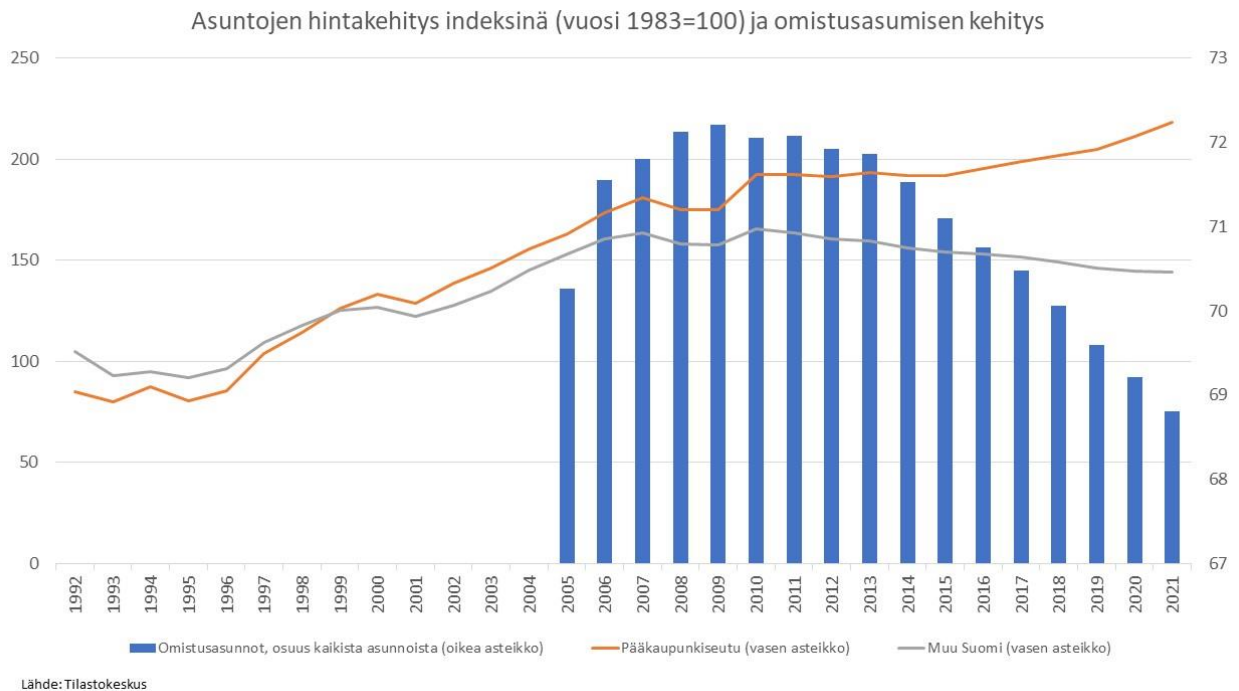

Lähde: Tilastokeskus

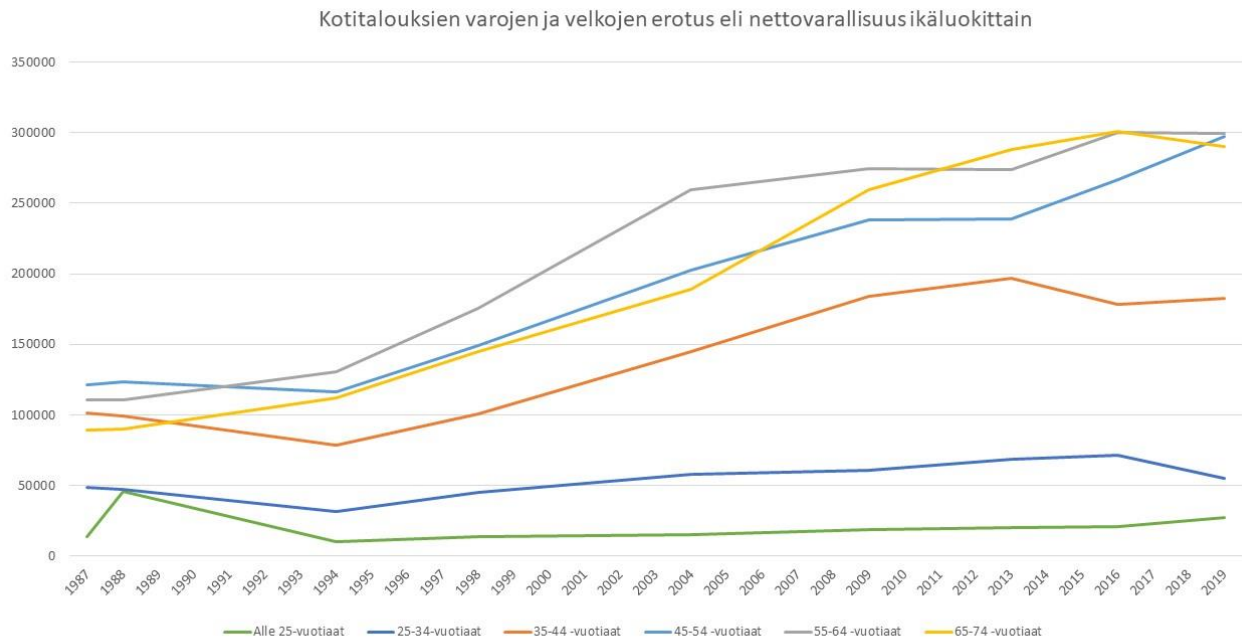
Kuva 3

Kuva 4

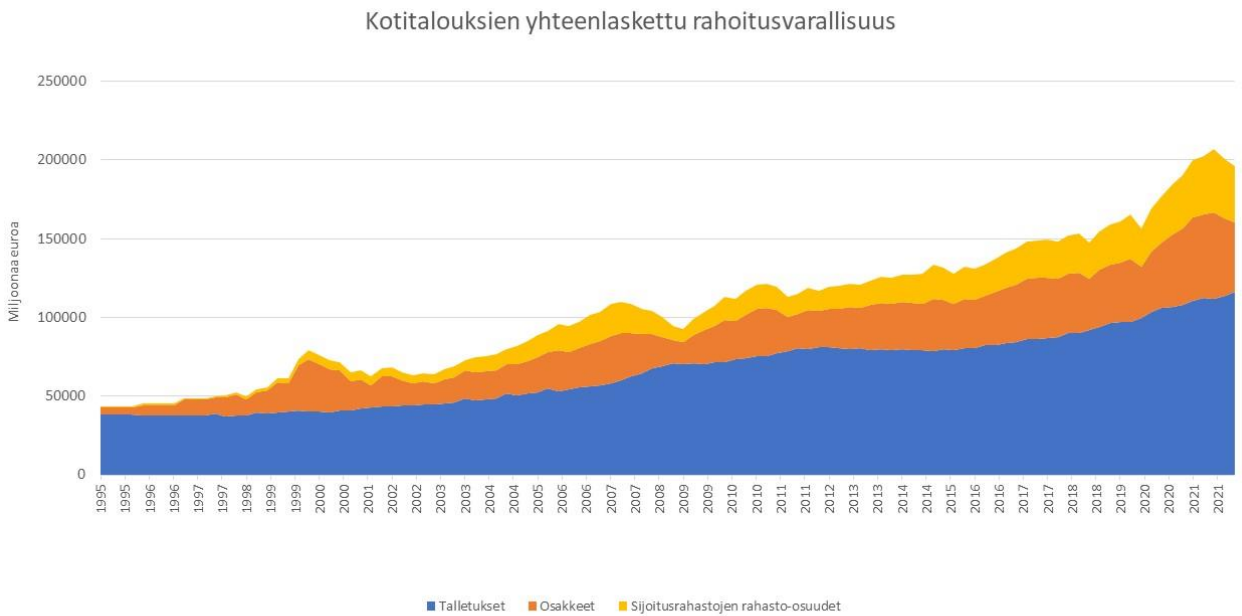

Kuva 5

Lähde: Tilastokeskus

kuva 6

Lähde: Tilastokeskus